

NVE

Vår dato: 30.08.2024

Deres dato:

Vår ref: Grindland

Deres ref: 202320330

Høringsvar, saksnummer 202320330:

Røldal-Suldal, opprustning og utvidelse av kraftverk

Norge har behov for store mengder fornybar kraft i årene som kommer. Når samfunnet skal elektrifiseres, i arbeidet med å kutte klimautslipp innfri klimamål, vil det være behov for store mengder fornybar kraft.

En oppgradering av Røldal-Suldal og dobling av effekt, er helt avgjørende i arbeidet med å sikre nok kraft til elektrifisering av samfunnet og forhindre at vi går mot kraftunderskudd i tiårene som kommer.

NHO Rogaland er derfor positive til planene om opprustning og utvidelse av kraftverkene i Røldal-Suldal og anbefaler at det gis tillatelse til å gjennomføre prosjektet.

Halvparten av energibruken i Norge er i dag fossil

Både FNs klimapanel og det Internasjonale energibyrået (IEA) peker på fornybar kraft som nøkkelen til gjennomføring av klimaomstillingen og redusere etterspørselen etter fossile brenslere. IEA ser i sin rapport World Energy Outlook behov for en tredobling av den globale produksjonskapasiteten for fornybar energi fra 2022 til 2030 for å nå Parisavtalens mål i 2050.

Det er stort behov for økt produksjon av fornybar energi også i Norge. Halvparten av energien som brukes i Norge i løpet av ett år er fossil, fra olje, gass eller kull. Om lag det samme som i 1990, selv om energiforbruket har økt med mer enn 30 prosent i samme periode. Den fossile energibruken er størst i transportsektoren, på sokkelen og i industrien.

Alle disse sektorene kan i stor grad elektrifiseres. Da vil det i så fall være stort behov for mer fornybar kraft. En dobling av effekten i Røldal-Suldal vil være avgjørende for å få dette til.

NHO og LO har i samarbeid utarbeidet "Kraftløftet". Formålet med "Kraftløftet" er å bidra med kunnskap og innsikt, synliggjøre konsekvensene av ulike veivalg, og fremme forslag til tiltak som gir raskere tilgang på fornybar kraft gjennom økt kraftproduksjon, et bedre strømnnett og et krafttak for energieffektivisering og lokal energiproduksjon.

Rapporten viser at Norge står i fare for å gå mot et kraftunderskudd i løpet av kort tid. Rapporten viser også at dersom Norge ikke evner å bygge ut mer fornybar energi de neste årene, vil det kunne bety:

- Tap av arbeidsplasser, både eksisterende og nye
- Tapt konkurransekraft
- At klimamål blir vanskelig å nå
- Høyere strømpriser.

Derfor er det helt avgjørende å bygge ut mer fornybar energi i Norge.

Bidrar til å oppfylle nasjonale mål og lover

Norge har lovfestet, gjennom klimalovens § 3, at Norge skal ha som mål å kutte sine klimagassutslipp med mellom 50 og 55 prosent innen 2030.

Norske myndigheter har derfor en forpliktelse til å gjennomføre tiltak som bidrar til at Norge kan nå klimamålene, og på den måten oppfylle kravene i loven. Produksjon av mer fornybar kraft er helt avgjørende for at klimautslippene i Norge, og Europa, skal gå ned – og en oppgradering og utvidelse av Røldal-Suldal vil helt klart bidra til dette. Det også fordi mange av de nye energiprojektene i Europa er væravhengige, som sol og vind, og da vil det være behov for mer effekt fra jevne energikilder som vannkraft.

Prekært og omfattende kraftbehov i Norge

Kraftbehovet i Norge øker dramatisk, og for mange bedrifter er situasjonen prekær.

- Mange bedrifter som ønsker nettilknytning, får nå avslag fordi det ikke er tilgjengelig kapasitet i nettet de neste ti årene. Nettselskapenes tilknytningsplikt kan i dag ikke gjennomføres for 2/3 av etterspurt nytt kraftforbruk.
- Kartlegging vi har gjennomført viser at det per november 2023 foreligger søknader om tilknytning av 140 TWh økt kraftforbruk, som innebærer en dobling av Norges kraftproduksjon. Etterspørselen i dag er langt høyere enn Energikommisjonens anbefalinger om å øke krafttilgangen med 60 TWh de neste ti årene.
- Kraftbehovet er stort i alle næringer, både eksisterende og nye, og aller høyest i industrien. Dette er i seg selv positivt, fordi det illustrerer at norske bedrifter har framtidstro og ser muligheter. Men behovet for mer kraft overstiger tilgjengelig nettkapasitet og produksjonskapasitet. Vi er i ferd med å miste kraftoverskuddet vårt som er grunnlaget for forutsigbare og konkurransedyktige strømpriser.

Lokale arbeidsplasser – og anskaffelser

En oppgradering og utvidelse av kraftverket vil skape ringvirkninger for næringsliv og lokalsamfunn, både i byggeperioden og i etterkant, noe som er positivt. I byggeperioden vil mellom 150-250 være ansatt for å jobbe med prosjektet, ifølge Lyse og Hydro. Byggeperioden vil være på 6-8 år. Det forventes en begrenset økning i antall permanent ansatte når byggingen eventuelt er ferdig på 5-10 årsverk knyttet til drift og vedlikehold.

NHO Rogaland vil oppfordre til at så mye av anleggsarbeidet som mulig gjøres av utslippsfrie maskiner. Det bidrar til å kutte utslipp under anleggsarbeidet, men det er også av betydning at store prosjekt som dette bidrar til etterspørsel i markedet etter maskiner og utstyr som er utslippsfrie.

Hensyn til reiseliv og natur

En viktig del av norsk næringsliv i dag – og satsing i årene som kommer – er reiselivet, inkludert naturbasert turisme. Som det anmerkes, omfatter tiltaksområdet store fjellområder som er godt egnet til utøvelse av tradisjonelt friluftsliv både sommer og vinter. Nærhet til en nasjonalpark og flere verneområder sammen med tilrettelegging i form av merkede stier og hytter for overnatting, gjør at flere delområder innenfor tiltaksområdet tiltrekker seg både regionale og nasjonale brukere. Selv om det er middels negative konsekvenser både for friluftsliv og naturmangfold, mener NHO at disse ulempene ikke er nok til å veie opp for de store og positive konsekvensene prosjektet har for samfunnet med tanke på ny kraftforsyning. Prosjektet har også langt færre negative konsekvenser for natur og friluftsliv enn andre mulige fornybarprosjekter i norsk natur.

Konklusjon

Oppgradering og utvidelse av Røldal-Suldal vil bidra med fornybar kraft som er helt avgjørende for å sikre norsk kraftforsyning og at Norge skal nå klimamålene. Prosjektet er en stor investering, og vil skape arbeidsplasser og ringvirkninger lokalt og nasjonalt. Fordelene ved prosjektet er langt større enn ulempene som har kommet fram, og derfor er NHO Rogaland positive til at prosjektet settes i gang.

Med vennlig hilsen

Tone Grindland, regiondirektør NHO Rogaland